Protocol gebruik foto en video

Stichting openbare basisschool Mesch

Ter bespreking in team:	17-09-2025
Instemming MR:	23-09-2025
Vaststelling bestuur:	24-09-2025
Ter informatie aan ouders:	24-09-2025

*© Copyright 2025. Niets van dit document mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijke toestemming van PEP Onderwijsadvies.**

Inleiding

Een foto of video zegt iets over de persoon die erop staat. Je kunt er ras, etniciteit en soms zelfs geloof uit afleiden. Foto's en video's van leerlingen en medewerkers zijn ook persoonsgegevens. Een school mag ze daarom niet zonder toestemming publiceren of delen.

Toestemming nodig

Wil een school foto's en video's van leerlingen maken en deze gebruiken of delen? Dan moet de school hiervoor toestemming vragen. Met delen wordt niet alleen bedoeld delen op social media, maar ook het laten zien van die foto's in lessituaties of tijdens een ouderavond.

Waar moet de school in de praktijk aan denken bij het delen en gebruiken van foto's?
Er is een schoolfeest en de school plaatst de foto's op bijv. Facebook.

- De school maakt foto's van een leerling in de klas en deelt die foto's via de nieuwsbrief.
- De school maakt een filmpje van de musical van groep 8 en zet die op de homepage van de website.
- De school verstrekt een klassenfoto aan alle ouders.

In al deze gevallen heeft de school toestemming van ouders nodig. OBS Mesch maakt gebruik van een oudercommunicatie-app. In deze app kunnen ouders zelf de toestemming regelen. Jaarlijks informeert de school alle ouders dat zij altijd hun toestemming weer kunnen intrekken of wijzigen. Dat doet de school bijvoorbeeld via de schoolgids of een nieuwsbrief.

Voor de wet is toestemming van één van beide ouders voldoende. Weet de school dat de andere ouder liever geen toestemming geeft? Dan moet de school van beide ouders toestemming hebben om foto's van de leerling te kunnen gebruiken. Voor het intrekken van de toestemming is de mededeling van één ouder genoeg. De school vraagt bij twijfel altijd om toestemming van beide ouders of gebruikt de foto voor de zekerheid niet.

Wanneer is geen toestemming nodig?

Gebruikt de school een foto voor identificatie, bijvoorbeeld voor het leerlingenadministratiesysteem? Dan heeft de school een zogeheten 'gerechtvaardigd belang' om een foto te gebruiken. Het is voor de school belangrijk om altijd een leerling te kunnen identificeren. Toestemming vragen is dan niet nodig.

Maakt de school bij knutsel- tekenactiviteiten gebruik van een pasfoto, bijvoorbeeld bij het maken van een moederdagcadeautje? Ook dan is er geen toestemming nodig. Wil de school het moederdagcadeautje met de bijbehorende pasfoto in de schoolkrant of op de website zetten? Dan is er wél toestemming nodig.

Ouders of journalist die foto's en video's maken

De school is alleen verantwoordelijk voor foto's die zij zelf of in opdracht laat maken. De school is dus niet verantwoordelijk voor de foto's die een ouder tijdens een schoolreisje maakt en deelt via Facebook. De school vraagt alle ouders hierbij wel terughoudendheid te zijn.

Fotografeert of filmt een ouder een uitvoering op school en deelt hij of zij de opnames alleen met familie en niet op social media dan heeft de ouder geen toestemming van andere ouders of leerkrachten nodig. Het filmen of fotograferen valt volgens de AVG in dat geval onder huishoudelijk gebruik.

Dat geldt niet als de ouder de opnames deelt op social media. Hij of zij heeft dan toestemming nodig.

Geldt dit ook voor de oudercommunicatie-app? Nee, maar de school moet ouders hierover wel informeren bij inschrijving.

Stel dat de school weet dat de ouders van een of meer kinderen geen toestemming hebben gegeven voor maken of delen van foto's van hun kind. Kan de school de ouder (of alle ouders) verbieden om opnames te maken of om opnames in de oudercommuncatie-app te delen? Juridisch wel maar dat zal in de praktijk niet echt werken. Het is ook niet privacy vriendelijk omdat 'Pietje mag niet op de foto' stigmatiserend kan werken.

Is er verschil tussen fotograferen of filmen van een schoolactiviteit in de school en daarbuiten bijv. op een voetbalveld? Ja, er is verschil. In een schoolgebouw mag je je beschermd voelen; op een voetbalveld weet je dat je andere mensen kan tegenkomen.

Zorgvuldig

Natuurlijk gaat de school zorgvuldig om met foto's en video's. De school plaatst geen opnames waardoor leerlingen schade kunnen ondervinden. De school vermeldt bij foto's en video's geen namen van leerlingen.

Foto's en video's worden zoveel mogelijk in een beveiligde omgeving gedeeld zodat de school meer controle heeft over de personen die inzage hebben op deze foto's en video's.

Klassenfoto

Voor de klassenfoto geldt dat de ouders voor het maken daarvan altijd toestemming moeten geven omdat hun kind op de klassenfoto wordt gezet die wordt verspreid en gedeeld met andere ouders. Heeft de school van een leerling geen toestemming voor de klassenfoto? Dan gaat hij of zij niet op de foto.

De school plaatst zelf geen klassenfoto's op haar website en of social media en vraagt alle ouders hierin terughoudend te zijn.

Video-opnames door stagiair of leraar

Wil een stagiair of leerkracht video-opnames maken in de klas voor zijn of haar opleiding? En wordt dit materiaal alleen door de school en de opleidingsinstelling gebruikt om de vaardigheden van de stagiair of leraar te beoordelen of evalueren? Dan is er voor de beelden geen toestemming nodig. De school is namelijk verantwoordelijk voor onderwijskwaliteit: bekwame leraren die kwalitatief goede lessen kunnen geven. De grondslag voor het maken van dergelijke opnames is de wettelijke taak van de school.

Video-oplossingen voor zieke leerlingen

Een leerling is ziek thuis, maar wil toch zo veel mogelijk proberen om les te blijven volgen. Mag de leerkracht de les in zo'n geval filmen of live-streamen?
Maakt de school gebruik van een livestream? Dan is het vragen van toestemming niet nodig. De zieke leerling ziet beelden die hij anders in de klas ook had gezien. Omdat de beelden niet opgenomen worden, is de kans op misbruik veel kleiner. De school bespreekt met de leerkracht, zieke leerling en zijn ouders dat de school een livestream gebruikt en wat de regels daarvoor zijn. De school heeft met de leverancier afgesproken dat de beelden niet worden opgenomen of bewaard en dat de verbinding goed wordt beveiligd. Informeer ouders van andere leerlingen in de klas, want hun kinderen kunnen wel in beeld komen.

Maakt de leerkracht een opname van de les? Dan is toestemming van ouders wel nodig, omdat het risico op misbruik van de beelden groter is. De school informeert ouders en leerlingen over de opnames en wat er precies mee gebeurt en vraagt toestemming. Van de leerkracht is geen toestemming nodig maar de school mag de beelden niet gebruiken om bijvoorbeeld de leerkracht te beoordelen.

Digitaal thuisonderwijs

Is de leerkracht ziek en is er geen vervanger? Of is er sprake van een pandemie waardoor de school dicht moet? Het is belangrijk dat leerlingen goed onderwijs blijven krijgen en geen vertraging oplopen. In dit soort gevallen mag de school besluiten dat leerlingen via online (video)bellen thuis les krijgen. Hetgeen hierboven bij 8 staat, geldt ook voor digitaal thuisonderwijs.

Foto's van medewerkers

Wil de school niet alleen de naam maar ook foto's van medewerkers publiceren op haar website? Dan heeft de school toestemming van iedere medewerker nodig.
OBS Mesch heeft hiervoor een formulier, zie bijlage 1.

* Bron: o.a. Kennisnet en Autoriteit Persoonsgegevens

Bijlage 1. Toestemmingsformulier medewerker

Voor het maken en publiceren van foto's en video's van medewerkers heeft OBS Mesch toestemming van iedere medewerker nodig. Hieronder kunt u door het aankruisen van een vakje aangeven of u hiervoor toestemming geeft.

De school gaat zorgvuldig om met foto's en video's van u. In het Protocol gebruik foto's en video's vindt u hierover meer informatie. U mag altijd uw toestemming weer intrekken of wijzigen.

Toestemming	Maken en publiceren van foto's en video's van u voor	Doel publiceren
☐ Ja ☐ Nee	*Intern gebruik*: in de digitale nieuwsbrief aan ouders en/of team, in de schoolapp, in het ouderportaal en/of het besloten deel van de website van de school	Informeren van en verslag doen aan ouders, leerlingen en/of team over activiteiten en ontwikkelingen op en om de school en/of klas zoals lessen, schoolreisjes, excursies, schoolfeesten, afscheidsmusical etc.
☐ Ja ☐ Nee	*Extern gebruik*: in de schoolgids, in de schoolbrochure, op de openbare website en/of op de social media van de school. Bij foto's worden nooit namen vermeld	Informeren van (toekomstige) ouders, leerlingen en/of medewerkers over de school en het onderwijs en om een indruk te delen over het onderwijs op school

Naam medewerker:

Plaats en datum ondertekening:

Handtekening: